

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Perquam Reverendo, Nobilissimo, Amplissimo, Magnificentissimoque
Domino, Domino Ioanni Christophoro Nevstettero, Sturmer cognominato,
Cathedralis Ecclesiae Bambergensis Decano, & ibidem Collegiatæ ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

PER QVAM RE-
VERENDO, NOBILIS-
SIMO, AMPLISSIMO, MA-
gnificentissimoque Domino, Domino
IOANNI CHRISTOPHORO NEV-
S TETTERO, Scurmercognominate, Ca-
thedralis Ecclesiæ Bambergensis Deca-
no, & ibidem Collegiæ diui Iacobi Præ-
posito, nec non Archiepiscopalis Mogun-
tinenfis, & Episcopalis Herbipolensis Ca-
nonico dignissimo, Sacræ Cæsareæ
Maiestatis Consiliario meritissi-
mo, &c. Domino suo gra-
tiosissimo.

IN Temulentiam, no-
stræ nationis commu-
ne vitium, istud elu-
cubraui, mensib. pro-
ximè decursis, Opusculum, per-
quàm Reuerende, Nobilissime,
† 2 Am-

EPISTOLA

Amplissime, & Magnificentissime
 Domine, Domine ac Patrone,
 ter maxime & gratiosissime; quod
 vixdum satis recoctum, atque in-
 cudi denuò subactum, publicam in
 lucem proditurum, eos, qui sunt,
 acutis emunctisq; naribus, ac sub-
 ductis altè tument supercilijs, A-
 ristarchos, Fescenninum in quaavis
 aliena spirantes virus, plurimum
 extimescebat. nam cum hisce nasu-
 tulus, corruptissimo laborantibus
 olfactu aliena rei, per sepe unguen-
 ti plena puteat alabastrus, illorum
 superbiusculam quoque censuram,
 numerosa calumniarum prole fec-
 cundissimam utique, haud medio-
 criter verebatur: idq; potissimum
 eò, quod ebrietatis κακοθμία, omnes
 attrahens, uti ferrum Magnes la-
 pis,

DEDICATORIA.

*pis, facile tot habeat Patronos,
proq; aris ac focis defensores, quot
cultores, quot sectatores.*

*Quia tamen ut evitetur,
ut moderatio cum vini potu te-
neatur, in cuiusvis, duntaxat
velit, luco & fano est situm, resum-
psit animos, ac te Patrono delecto
ex omnibus, longè meritissimo, a-
pertum decrevit in Solem prosilys-
se; Tua, inquam, quasi Clypeo
quodam, authoritate contactus,
hic labor meus, obtutui sese offert
eorum, quorum haud dubiè vino
madentia, explosionum atque cac-
chinnorum, tela experietur; sed
inania spero, & sine vulnere. hac
fretus deniq; tectura, lucifugas illas
Vespas quasi, quæ infixæ aculeo ra-
ptim diffugiunt, nec se à quoquam,
† 3 quem*

EPISTOLA

quem lesere, prehendi sinunt, noxæ
metus, veluti scarabæorū umbras
aspernatur. Atq; haud temerè
succreuit hac animo meo fiducia;
tu eius mihi radix es, tu scaturigo:
summo equidem iure. Annon te
est à puero Sobrietati assuetum, est
in Italia atque Hispania, quibus
in Prouinciis multos, æterna lau-
de tua, est pfectu incredibili, annos
egisti, amicum eius est illustrem
Praconem, altera quasi natura
factum, nouerunt omnes? arden-
tissimo, Catholica atq; orthodoxæ
Religionis nostræ, Zelo te prædi-
tum, nunquid agnoscunt omnes?
quod gloriæ nominis tui pomeria,
ultra ditionis tuæ fines ad summos
orbis Christiani Principes, Impe-
ratorem atque Hispaniæ Regem
exten-

DEDICATORIA.

extenderis, nonne rescivimus pas-
sim omnes? Virtutum plurima-
rum incrementis, te mirificè au-
ctum, annon ubique suspiciunt o-
mnes? à te in hanc patriam opis &
emolumentorum fluxuram ingen-
tem copiam, annon certissima spe
expectant omnes? idq; haud con-
temnenda ex parte, industria tua
effectui datum, nunquid gratu-
lantur omnes? age, quid plura
disquiro, qua tuas, absit fucus as-
sentatorius, apprimè laudes accu-
mulant? tu acri quo viges iudi-
cio, tu literarum scientia, ex Hi-
spaniis potissimum hausta, tu va-
riarum linguarum peritia, in ad-
mirationem rapis omnes.

Qua praesertim in re, mihi, lau-
datiss. viri, Parentis tui SEBA-

† 4 STIANI

EPISTOLA

STIANI NEVSTET-
TERI, videris imaginem ex-
pressisse, quem inter Francos Equi-
tes, ac nobilissimos Heroes, atatis
nostra prodigium, quis agrè ferat,
quis culpet si dixerim? is enim lu-
uenis, optimarum artium discipli-
nis imbutus, peragratis Italia,
Gallia, exterisque Nationibus, ra-
ram prater, qua pollet, eruditio-
nem, linguarum notitiam, quibus
ea gentes utuntur, insignem secum,
ad patrios lares abspertavit, quas
est nunc callet, atque ita recenti me-
moria callet, etiamnum sexagena-
rius, ut quamcunque velis, Lati-
nam, Gallicam, Italicamue prom-
ptissimè loquatur, est ut egomet
auritus testis atque oculatus, cu-
iusdam summi ac principis viri,
qui

DEDICATORIA.

qui natione Italus, Gallicaq; lin-
 gua peritissimus erat, ingenti stu-
 pore. Ut hic omittam, quòd
 Catholica Religioni perpetuò in o-
 mni vita addictus, te, fratresq; tuos
 ac sororem, in quibus tota Neu-
 stetterorum familia nunc est su-
 perstes, in eadem piè curaverit e-
 ducandos; ut eius Germanum a-
 nimi candorem, quo vere priscorū
 ac nobilissimorum Teutonum Ideā
 refert, ut alia sileam, qua immor-
 tale merentur nomen, & ipsius
 quidem propria sunt, modo tamen
 suo, in te quoque redundant, &
 quasi refractis in speculo radiis col-
 lucent.

Emicat verò reliquas inter vir-
 tutes tuas, ut insignis gemmula,
 auro comitatis tuae inserta, incre-
 dibilis

† 5

EPISTOLA

dibilis erga literatos omnes humanitas: in quorū albo, et si me haud censendum ipse ducam, tua tamen, immerito mihi, benignitatis fontem, ultrò reserasti; Et verè fontem; ita largiter Et perenniter in me semper fluxit. atque ut stella in caelo lucent, hoc tantum, ut luceant; sic tu in me natura tua Et inclinatione beneficus, alia sine affectatione aut aspectu, vere dixerim: quid enim abs me unquam ipse extitit officii? quid obsequii praestitum tibi, tam prolixa dignum benignitate? tanta gratia? tam inexhausta beneficentia? fatendum certe atque ingenue protestandum, nō haec, vel aliquo meo, quondam conciliata seu parta merito, purissima quin potius erga me animi tua adscribenda propensione. Qua-

DEDICATORIA.

Quare alii, gentilitio more, variis
 te pro summa dignitate atq; ampli-
 tudine tua, munerib. exornēt; Hic
 generosiss. offerat Caballos, phale-
 ris superbos, non ad unā speciē ex-
 ercitatos; aut gradariū q; alterna
 glomeratione, molliq; gressu ince-
 dat; aut succussorē, q; modicē sub-
 saltādo, sessorē pompose inquietet;
 aut Cantheriū, cursu velocissimū,
 & venationi habilem; Ille Canum
 phalanges diversis studiis cōexas
 donet, aut Vertagos prædam spon-
 te sua Domino ferentes; aut Vil-
 losulos, pendulis & flaccidis auri-
 bus venationi retiaria & anium,
 raptui assuetos; aut Britannicos
 Molossos, clauatis in collo millis,
 quasi torquibus venustatos, apro-
 rum spumantium consueti ac cer-
 uorum cadibus aptos; Apophoreti

EPISTOLA

loco, dent alii, aues rapina gaudētes, quales herodios pradicant, accipitres fringillarios, atq; altè volantes haliaetos; aut exoticas quasuis belluas, ut Psittacos, Cercopithecos, vel simias Attellanas. Dynastarum, Principum, Regūmue sint haec donaria, quib. te sibi mancipatum voluere.

Quid ego? innumeris tibi beneficiis, mille nominibus obstrictus? cum talia non possim, an alia, pretio minorā, pondere viliora, qua inops meū suppeditat penu, identidē omittenda? haud consultō. ingrati hominis turpē notam, sic reformido, quā procul à me esse volo. Ergo, ut amorī tuo, quo me complecteris, plusculum saltem (nam ex integro ἀντιπροσέλαβον, atque grati
animi

DEDICATORIA.

animi vicem reponere, nondum licet) immò potius, ut minutulum tantum vicissitudinis ostendam, hoc leuidense & crassiore, quàm præcellens ac diuinum planè ingenium tuum deceat, Musa contextum opus, ex ingenioli mei promptuario desumo, ac tibi dedicandū produco ; haud ignarus, talem ex animo tuo splendescere Serenitatē, ut non tam spectes munusculi valorem, quàm egregiam dantis voluntatem.

Accipe itaq, per quàm Reuerende, Nobilissime, Magnificentissime demùm, atque optime Patrone, quatuor hosce, de Temulentia, libros, Gracum, sed vere heroicam mente tenens hemistichium:

ἄνθρωπος δὲ τῆς φύσεως ἄριστος :

Accipe

EPISTOLA

accipe inquam, ut pomum Hercules quondam à pauperculo, ut Xerxes ille magnanimus, aquam manibus haustam, à rustico promptè ac libens accepit. In hoc Xenio lo meo, nil melius animo dantis. Dignum te feceris, hac leuicula non respuendo, sed hilari atque exporrecta fronte capessendo, Auctoris mētē ad altiora excitare, quæ desideratum isthic valorem, quæ ant olim cum fœnore resarcire, & officium fertilis agri sic implere, ut qui nunc tibi mola litavi salsa, post hæc thuris copia honores tuos prosequi possim.

Nec dubito, quin etiam è specula quadam longissimè prospexi, Scriptum hoc meum incursum, in varia Sciorum iudicia. Sint
qui

DEDICATORIA.

*qui probent: erūt multò plures qui
carpant. quid per fugū superest?
quid solatij restat? illud primū,
quod scitè Theognis,*

οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς
οὔτ' ὕμῳ πάντας ἀνδάνη, οὔτ' ἀπέχωμ.

Neque Iupiter ipse

*Siue pluat, seu non, vnicuique placet.
huius quippe exulceratissimi tem-
poris ingenijs, aptè congruit illud
Poëta, si quodpiam aliud verbum.*

Tres mihi cōuiuæpropè dissentire vidētur
Poscentes vario multū diuersa palato.

*Alterum asylum mihi, quod sacra
instar anchoræ, sūma est, atq; mi-
nentissima auctoritas tua, quæ æra
huiusmodi Dodōæa, seu potius im-
pudentis maledicētia Zoilos, nil ni-
si salem nigrum euomentes, obtutu
solo reprimet & confundet, atque
sic omnis res mea erit in vado.*

Quod

EPISTOLA

Quod intimis animi votis, nullo non die tibi exopto, vir perquam Reuerende, ac Nobilissime, illud est, ut praclara virtutum semina, quae Deus & Natura tibi liberali manu in se uere, diuini numinis auxilio ad communis patriae nostrae bonum, ulterius ab herba & segete promoueas, in tempestiuam maturitatem.

Verum de his quid ego? ut quo coepisti tramite, pergas, aurem tibi vellicem? at quis Delphinum natantem doceat? quis calcar effusissime per se currenti addere praesumat? illis tantum Homeri versiculis, quibus in specie Mentoris, Pallas hortata fertur Telemachum, ad virtutem, aliorum illustrium Heroum exemplo, te compellabo.

DEDICATORIA.

καί σὺ, φίλῳ, μάλα γάρ σ' ὀρέω καλόν τε μέγαν τε,
 Ἀλκιμῷ ἔσσ' ἵνα τίς σε ἕξῃ) ὀψιγόνω μὲν ἔϊπῃ.

Tuq; age; quando te video magnumq; bonumq;e;
 Strēnuus esto, vt te quoque postera prædicet ætas.

*quid hinc assequere? quem fructū
 capies? digito iam tactum atque
 indicatum. Immortalem nominis
 famam, quam nulla unquam ve-
 rustas obliteret; & quondam insu-
 per corpore solutus, quæ sors mor-
 tales omnes indubitato manet, æ-
 terna felicitatis perennem obtine-
 bis iucunditatem. Sis perpetuò
 sospes mihi, & patriæ tuæ. Vale.*
 Bambergæ à meo Musæolo 7. Id. O-
 ctobris, Anno 1602.

Perquàm Reu.^{da} Nobil.^{ma} &

Ampl.^{ma} D.^{nis} Tuæ

Sacellanus obseruantissimus ac
 subditissimus

Fridericus Fornerus, Theol. Doctor,

Canonicus Ecclesiæ collegiatæ

Diui Stephani ibidem.

††

Ad